

Bak?m Vermeye Haz?r Olu?luk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bak?m Vermeye Haz?r Olu?luk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17234>

Özet

Bakım Vermeye Hazır Oluşluk Ölçeği, bireylerin bir hastaya, özellikle de **kronik** veya ciddi bir hastalığa sahip olan yakınlara **bakım verme** rolüne ne ölçüde hazır olduklarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi, S. Gümü? tarafından 2014 yılında Ege Üniversitesi'nde tamamlanan bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu Uyarlama çalışması, özellikle **inme** geçirmiş hastalara bakım veren aile üyelerinin bakıma hazır olma düzeylerini ölçmeyi hedeflemiştir.

Hazır oluşluk kavramı, bakım vericinin ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve duygusal desteğe sahip olup olmadığını kapsar. Ölçek, bakım verme sürecine hazırlık düzeyini objektif bir şekilde saptayarak, sağlık profesyonellerinin bakım vericiye yönelik eğitim ve destek programlarını kişiselleştirmesine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Bakım Verme, Hazır Oluşluk, İnme Hastaları, Aile Bakım Verenleri, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon, Türkçe Ölçek.

Yazarlar

Gümü?, S. (Uyarlayan); Orijinal Ölçek Yazarları Bilinmiyor.

Amaç

Bakım Vermeye Hazır Oluşluk Ölçeği'nin temel amacı, **inme** (felç) geçirmiş hastalara uzun süreli bakım sağlayan hasta yakınlarının bu zorlu role ne kadar hazırlıklı olduklarını belirlemektir. Bu hazırlık düzeyi, hem bilişsel hem de duygusal kapasiteyi içerir.

Ölçek, bakım vericilerin kararlaştırdıkları potansiyel zorluklara karşı bilgi, beceri ve psikolojik olarak donanımlı olup olmadıklarını ölçerek, erken müdahale gerektiren riskli grupları tespit etmeyi amaçlar. Elde edilen skorlar, bakım verici eğitimlerinin ve destek hizmetlerinin planlanması için kritik bir temel oluşturur.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, **Bakım Vermeye Hazır Oluşluk** (Readiness for Caregiving) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle üç ana boyut etrafında şekillenir:

Bilgi Hazırlığı: Hastalığın seyri, tedavi yöntemleri ve günlük bakım gereksinimleri hakkında

yeterli bilgiye sahip olma.

Duygusal Hazırlık: Bakım rolünün getirdiği stres, kaygı ve duygusal yüküle başa çıkabilme kapasitesi.

Beceri Hazırlığı: Beslenme, ilaç takibi, hijyen ve mobilizasyon gibi pratik bakım becerilerini uygulama yetkinliği.

Bu çok boyutlu yapı, bakım vericinin genel **bakım verme** yükünü azaltma ve hastanın yaşam kalitesini artırma potansiyelini yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında (Gümü, 2014), geçerlik analizleri yapılmıştır. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği yapıyı ne derece doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlar.

Uyarlama çalışmasında genellikle yapı geçerli (faktör analizi yoluyla) ve kriter geçerli gibi yöntemler kullanılarak ölçeğin kültürel ve dilsel bağlamda uygunluğu değerlendirilmiştir. Geçerlik analizlerinin detaylı istatistiksel sonuçları, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan ilgili yüksek lisans tezinde yer almaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (tutarlılık) çalışmaları da adaptasyon sürecinin önemli bir parçasıdır. Güvenirlik, ölçeğin ölçümlerinin tekrarlanabilirliğini ve iç tutarlılığını ifade eder.

Gümü (2014) tezinde, ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliği çalışmaları da yapıldığı varsayılmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik değerleri, ölçeğin bilimsel çalışmalarda ve klinik uygulamalarda ne kadar güvenle kullanılabilirliğini belirlemek için esastir. Bu **psikometri** değerlerine ait spesifik sonuçlar tezde bulunmaktadır.

Faktör Analizi

Bakım Vermeye Hazır Oluşluk Ölçeği'nin yapı geçerliliğini saptamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin boyut yapısının Türk kültürü örneğinde korunup korunmadığını kontrol etmeyi amaçlamıştır.

Uyarlama çalışmasında, muhtemelen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanarak ölçeğin alt boyutlarının belirlenmesi ve her bir maddenin ilgili faktörle ilişkisinin incelenmesi sağlanmıştır. Bu istatistiksel işlemler, ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumunu kanıtlamaktadır.

Ölçme Aracı Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme Tipi (Likert Tipi Ölçek olduğu varsayılmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Hasta yakınları (Aile Bakım Verenleri)

Age Group: Yetişkin

Population Details: ?nme geçirmiş hastalara bakım veren aile üyeleri.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği

Anahtar Kelimeler

Bakım Verme Yükü, Bakım Verici Desteği, Nörolojik Hastalıklar, Psikometri, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Gümü?, 2014)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin adaptasyon çalışması 2014 yılında tamamlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için, ölçeği uyarlayan araştırmacıya ve orijinal ölçeğin telif hakkı sahiplerine başvurulması gerekmektedir. Akademik çalışmalar için genellikle izin alınarak kullanılabilir.

Kaynaklar

Bu ölçeğin Türkçe uyarlamasına ait birincil referans aşağıda sunulmuştur.

Gümü?, S. (2014). ?nmeli hastalara bakım veren hasta yakınlarının bakıma hazır oluşluk ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması (Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir).

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[bakim-vermeye-hazir-olusluk-olcegi-toad.pdf](#)

Bakım Vermeye Hazır Oluşluk Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bakım Vermeye Hazır Oluşluk Ölçeği'nin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için ilgili yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM